
Kampen om LIS1

REPORTASJE

CAROLINE ULVIN JOHANSSON

caroline.ulvin.johansson@tidsskriftet.no

Tidsskriftet

De har bygget CV i flere år med ett hovedmål for øyet: å kapre en av de ettertraktede LIS1-plassene. Nå venter spente, nyutdannede leger på å ta fatt på arbeidslivet. Men dette er langt fra realiteten for alle.

Ivar Christiansen ser frem til å begynne i en av de ettertraktede LIS1-stillingene på Akershus universitetssykehus i august. Foto: Christian Tunge

I en klassisk bygård i Oslo sentrum bugner det av fargerike blomster på stuebordet. Ivar Christiansen (30) har nettopp rukket å starte en ny dag etter nattevakt, og på timeplanen venter en gledelig hendelse: avgangsball og vitnemålsutdeling.

– Jeg gleder meg til å få vitnemålet i hånden, smiler han.

Vitnemålsarket beviser at seks år med medisinstudier er gjennomført, og forklarer også årsaken til alle gratulasjonsbukettene som pryder stua.

– Jeg har fått så mange blomster at det er helt overveldende.

Etter seks år med tøffe studier skulle man kanskje tro at en lang ferie var å foretrekke. Men den nyutdannede legen er allerede i gang med sommerjobb på Kirurgisk avdeling ved Bærum sykehus. Deretter begynner han som lege i spesialisering del 1 (LIS1) på Akershus universitetssykehus (Ahus) i slutten av august. Det betyr at han er en av de heldige som til høsten kan ta fatt på spesialiseringsløpet.

– Jeg har hele veien jobbet målrettet for å få LIS1-plass på første søknadsrunde. Det er jo et kappløp med alle andre om å få en så god CV som mulig og å bygge seg opp mest erfaring, forteller Christiansen.

«Det er jo et kappløp med alle andre om å få en så god CV som mulig og å bygge seg opp mest erfaring»

Det samme kan Tuva Koomey Tønjum (24) fortelle. Hun er også nylig ferdig med medisinstudiet og skal begynne i LIS1-stilling på Oslo universitetssykehus, Ullevål i august.

– Det handler først og fremst om CV-en. Det hjelper om man har jobbet som legevikar med såkalt midlertidig lisens, og gjerne på samme sykehus som man søker på, forteller hun.

At Tønjum har forsket ved siden av studiet, har nok også bedret sjansene hennes, i tillegg til at hun har tatt på seg ulike studentverv og har jobbet med midlertidig legelicens i Oslo kommune.

– Dette er ikke formelle krav. Men når det er så stor konkurranse, er det sann det blir, forteller hun.

1 200 unike søkere

Foreløpige tall fra Helsedirektoratet viser at det for søknadsrunden våren 2022 var rundt 1 200 unike søkere til de 575 LIS1-stillingene rundt om i landet som har oppstart til høsten. Her må man ha i bakhodet at mange søker på flere stillinger.

Både Christiansen og Tønjum sendte ni søknader hver.

– Det som gikk igjen på kullet, er at mange hadde 2–3 steder på topp på listen. Men siden det er mye snakk om hvor vanskelig det er å få plass, ble det til at mange sendte inn et par ekstra søknader i forsøk på å sikre seg, sier Tønjum.

Tall fra Akershus universitetssykehus viser at helseforetaket totalt mottok 1 337 søknader fra 675 unike søkere på de tre ulike LIS1-stillingsannonseene de la ut.

– Det ble gitt tilbud til 40 kandidater. LIS1-legene er viktige for oss og er viktig for videre rekruttering til LIS2- og LIS3-stillinger, sier fagdirektør ved Akershus universitetssykehus Pål Wiik til Tidsskriftet.

Oslo universitetssykehus har ikke kunnet oppgi hvor mange søknader de totalt mottok i vårens søknadsrunde.

Når det er så mange søkere i forhold til antall stillinger, er det vanskelig å komme unna at mange har lignende CV-er, understreker Christiansen. Derfor tror han det er viktig å ha «det lille ekstra».

– Uansett hvor god CV du har, stiller du mot veldig mange andre som har like god CV som deg selv. Da må du ha noe annet. Du må vise at du kanskje er god til å undervise eller har noe de kan se på som krydder.

En personlig twist

Under selve intervjuet følte Christiansen at det ble lagt mye vekt på arbeidserfaring. For å vise frem sitt personlige krydder og skille seg ut i mengden, hadde han et aldri så lite ess i ermet.

Tuva Koomey Tønjum nyter etterlengtede feriedager hjemme i Oslo, før hun begynner som LIS1-lege ved Ullevål til høsten. Foto: Christian Tunge

– Jeg hadde faktisk en liten strategi, smiler han lurt og lener seg godt tilbake i sofaen.

Ifølge den nyutdannede legen er Akershus universitetssykehus nemlig kjent for å ha en bolle med Twist-sjokolade på bordet under LIS1-intervjuene. I løpet av samtalen blir kandidatene bedt om å ta en twist.

– De ser hvilken twist du tar og får da etter sigende et lite innblikk i personligheten din. Jeg hadde en historie jeg tilfeldigvis kunne om banantwisten, som er min yndling, ler han.

«Jeg hadde en historie jeg tilfeldigvis kunne om banantwisten, som er min yndling»

Banantwisten ble nemlig fjernet fra twistposen i år 2000, men ble tatt inn igjen noen år senere etter protester fra Norges befolkning, kan Christiansen fortelle.

– I tillegg er det den som selger best på Freias enkelttwistsalg i Karl Johans gate. Man skal aldri undervurdere en banantwist!

Om det var banantwisten, den personlige twisten, arbeidserfaringen eller en kombinasjon av disse som ga Christiansen jobb, er uvisst. Men noe må det ha vært som falt i smak hos ansettelsesteamet. Selv vil han tipse nåværende medisinstudenter om først og fremst å bruke studietiden til å leve og ha det gøy.

– Men jeg vil samtidig anbefale å raskt komme inn i en helserelatert jobb. Ved litt smart jobbing kan de fleste få en jobb der du får brukt legelisensen før du er ferdig utdannet.

Tønjum mener også det er viktig å starte tidlig med å få seg en jobb innen helsevesenet.

– For eksempel kan du være pleiemedhjelper. Hvis man er glad i forskning, vil jeg anbefale å begynne med det også. Etter hvert gjelder det å få en lisensstilling og kanskje ha et verv ved siden av for å vise at du har kapasitet og kan sjonglere flere oppgaver samtidig, forteller hun.

I likhet med Christiansen har Tønjum også en klar formening om hva som er viktigst: å ikke glemme å ha det gøy på studiet.

– Hvis du bare skal bygge CV i seks år, kommer du ikke til å ha det noe gøy. Du må huske å ha tid til å være med venner og kose deg og ikke bare fokusere på hva som kommer etterpå, konstaterer hun.

Mange får ikke plass

Med 1 200 unike søkere og 575 plasser sier det seg selv at en stor andel ferdigutdannede leger må vente med å komme i gang med spesialistløpet. Dette til tross for at det flere steder i landet ropes høyt om fastlegekrise og spesialistmangel.

Christiansen sier han virkelig føler med dem som må vente i flere søknadsrunder før de får LIS-plass.

Gratulasjonsbukettene pryder stua til Ivar Christiansen etter at seks år med medisinstudier er gjennomført. Foto: Christian Tunge

– De har gjennomført den seksårige utdannelsen og blitt fortalt: «Vi trenger deg». Plutselig sitter du på bar bakke og kommer liksom ikke i gang. Det er litt som å kjøpe en ny bil, skru om nøkkelen, så bare hoster den.

«Det er litt som å kjøpe en ny bil, skru om nøkkelen, så bare hoster den»

Statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet Ole Henrik Krat Bjørkholt (Ap) skriver i en e-post til Tidsskriftet at det er viktig at antallet LIS1-stillinger samsvarer med helse- og omsorgstjenestens behov for legespesialister.

– Dagens antall stillinger er basert på Helsedirektoratets anbefalinger. Direktoratet anslår at det er behov for ca. 1 150 LIS1-stillinger per år. De siste årene har det vært en økning i antallet LIS1-stillinger. I statsbudsjettet for 2022 er det opprettet 62 nye stillinger. Det betyr at de samlede økningene de siste årene er på 200 nye stillinger, sier Bjørkholt.

Han legger til at antallet årlige utlyste stillinger fra 2023 derfor vil være i tråd med Helsedirektoratets anslåtte behov for 1 150 årlige stillinger.

– Eventuelle ytterligere økninger utover dette vil vi komme tilbake til i statsbudsjettet, sier han.

Den skumle bakvakten

Til tross for kampen om LIS-plassene og debatten rundt temaet, gleder Christiansen seg stort til å komme i gang med turnusåret.

– Jeg tror det blir veldig fint. Som person liker jeg nye arbeidsoppgaver og syns det er gøy med litt ukjent terreng. Jeg forventer også at jeg kommer til å utvikle meg masse og få mye mer selvtillit i løpet av LIS1-perioden.

Han tror det blir fint med et nytt miljø, men legger ikke skjul på at han også har et par sommerfugler i magen.

– Særlig tenker jeg på lange nattevakter. Der kan man ofte bli stående alene som den yngste legen og ha veldig mye ansvar, forteller han.

Dersom man har spørsmål og er usikker, skal man kunne ringe bakvakten, men Christiansens erfaring er at mange unge leger kvier seg litt for det.

– Mange syns det kan være skummelt å ringe bakvakten. Man er veldig usikker på hva det er ok å ringe for. Og det er mange som da kanskje tar et litt kjapt valg fordi de rett og slett er redde for å få kjeft. Dette kan i sin tur føre til dårligere pasientbehandling, fordi den minst erfarne legen er usikker rundt det å søke hjelp. Jeg tror den kulturen kan bli litt sunnere, sier han.

Fakta om LIS1

- LIS1 er første del av spesialiseringsutdannelsen for en person med medisinsk embetseksamen og autorisasjon som lege
- Tjeneste i LIS1-stilling er normert til 1,5 år, hvorav ett år er i tjeneste på sykehus og et halvt år i kommunehelsetjenesten
- LIS1 tilsvarende det som tidligere ble kalt turnustjeneste
- Alle ordinære LIS1-stillinger utlyses to ganger per år, i Helsedirektoratets stillingsportal
- Helseforetakene sender ut tilbud i flere runder, til alle stillingene er besatt

Kilde: Store norske leksikon og Helsedirektoratet

Også Tønjum sier hun har hørt historier om bakvakter som ikke liker å bli vekt om natta.

– Det er ikke alltid så lett å skille på når det er viktig å stille spørsmål og når man heller skal stole på sin egen magefølelse. Det kan jo være livreddende at du stiller det spørsmålet.

Fagdirektør Pål Wiik ved Akershus universitetssykehus konstaterer imidlertid at arbeidsforholdene og vakttjenesten for LIS1-leger varierer mye mellom helseforetakene.

– Ved et stort sykehus som vårt vil ikke LIS1-legen stå alene på vakt, men være en del av et team med mer erfarne LIS-leger og spesialister, forteller han.

Tønjum har kjennskap til at det også på Ullevål er normalt å ha tett kontakt med en tilstedeværende person som har kommet lenger i løpet.

Hun tror det blir en stor og spennende overgang å gå fra studentliv til arbeidsliv.

«Det blir deilig å fokusere hundre prosent på arbeid og ikke måtte balansere mellom studier og jobb»

– Jeg gruer meg til å måtte stå der og være den som skal ha høyest kompetanse. Da kan man ikke bare unnskyld seg med å si at man er medisinstudent. Da skal man være lege. Det tror jeg blir en stor overgang. Men jeg har hørt at kursene vi skal ha i forkant, er veldig gode, og det blir deilig å fokusere hundre prosent på arbeid og ikke måtte balansere mellom studier og jobb.

Det samme kan Christiansen fortelle, før han snart skal gjøre seg klar for vitnemålsutdeling og avgangsbull.

– Den største overgangen for meg tror jeg blir å kunne legge fra meg ryggsekken når jeg kommer hjem. Det gleder jeg meg til – og også det å ha en selvgående økonomi, samtidig som jeg gjør en forskjell for trengende pasienter.

Publisert: 10. august 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0464

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. mars 2026.